

LETECKÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Základné informácie o ICAO LPRs

1. Úvodné ustanovenia

V medzinárodnej leteckej doprave sa už v minulosti objavili požiadavky na preukázanie jednotných jazykových znalostí. Jedným z hlavných dôvodov vzniku týchto požiadaviek boli vážne letecké nehody, ktorých spoločným menovateľom a hlavnou príčinou bolo zlyhanie rádiotelefónnej komunikácie. Členské štáty ICAO sa v roku 1998 na 32. Valnom zhromaždení ICAO uzniesli na rezolúcii A32-16. Z obsahu rezolúcie vyplýva, že je potrebné prioritne sa zaoberať jazykovou spôsobilosťou leteckého personálu a vzniknuté požiadavky následne zapracovať ako zmeny do predpisov Annex 1, 6, 10, 11 a PANS-ATM Doc 4444. V marci 2003 ICAO zapracovalo tieto požiadavky do vyššie uvedených predpisov a v roku 2004 vydalo Doc 9835 - Manual on the Implementation of ICAO Language Proficiency Requirements.

Podľa stupnice jazykových znalostí ICAO sa požaduje úroveň jazykovej spôsobilosti minimálne 4 – prevádzkové znalosti. Požiadavky na jazykovú spôsobilosť sa týkajú nielen frazeológie, ale aj jasnej a zrozumiteľnej reči.

Prvé preskúšanie jazykovej spôsobilosti musí byť vykonané do **5. marca 2008**. Jazyková spôsobilosť však musí byť opakovane formálne preskúšaná v časových intervaloch stanovených ICAO. Jednotlivé časové intervaly povinného opakovaného preskúšania jazykovej spôsobilosti nesmú presahovať:

- a) 3 roky pri dosiahnutí úrovne jazykovej spôsobilosti 4 – prevádzkové znalosti
- b) 6 rokov pri dosiahnutí úrovne jazykovej spôsobilosti 5 – rozšírené znalosti

Poznámka: Od žiadateľov, ktorí dosiahli úroveň odborných znalostí (úroveň 6) podľa stupnice jazykových znalostí ICAO, sa nepožaduje povinné opakované preskúšanie jazykovej spôsobilosti.

Letecký úrad pre zapísanie jazykovej spôsobilosti podľa požiadaviek ICAO do preukazu spôsobilosti vyžaduje od uchádzača predloženie Potvrdenia o úspešnom absolvovaní preskúšania jazykovej spôsobilosti v schválených Inštitúciách (LAB) alebo vo výcvikových zariadeniach, ktoré sú schválené na tento účel v členských krajinách ICAO.

Požiadavky ICAO na jazykovú spôsobilosť pilotov letúnov a vrtuľníkov sa týkajú tých držiteľov preukazov spôsobilosti alebo žiadateľov o vydanie preukazu spôsobilosti, ktorí vykonávajú alebo budú vykonávať lety mimo územia Slovenskej republiky.

V prípade pilotov letúnov a vrtuľníkov, ktorí vykonávajú lety VFR nad územím Slovenskej republiky a Českej republiky bez využívania prístrojovej kvalifikácie a ktorých materinským jazykom je slovenčina alebo čeština a boli im vydané preukazy spôsobilosti leteckými úradmi horeuvedených štátov, nemusia preukázať znalosť anglického jazyka.

Pre palubných inžinierov, pilotov vetroňov a voľných balónov nie sú požiadavky na jazykovú spôsobilosť jasne definované. Avšak L 1, ustanovenie 1.2.9.3 obsahuje odporúčanie: „Palubní

inžinieri, piloti vetroňov a piloti voľných balónov by mali byť schopní rozprávať a rozumieť jazyku, ktorý sa používa v rádiotelefónnej komunikácii.“

2. Základné požiadavky na preskúšanie a hodnotenie jazykovej spôsobilosti

Návrh procesu preskúšania a spôsob hodnotenia spracoval letecký úrad na základe požiadaviek ICAO obsiahnutých v dokumente ICAO Doc 9835.

Hlavná zásada ICAO: „**Tak, ako preskúšanie iba z frazeológie nemôže slúžiť na stanovenie jazykovej spôsobilosti vzhľadom na jasnú a zrozumiteľnú reč, tak ani preskúšanie iba z rádiotelefónnej frazeológie nemôže slúžiť na stanovenie jazykovej spôsobilosti pilotov a riadiacich letovej prevádzky v anglickom jazyku.**“

2.1 Základné pravidlá preskúšania jazykovej spôsobilosti

2.1.1 Žiadateľ o vydanie preukazu spôsobilosti alebo držiteľ preukazu spôsobilosti musí preukázať leteckému úradu prijateľným spôsobom splnenie požiadaviek na jazykovú spôsobilosť a to schopnosťou

- a) pohotovo a efektívne sa dorozumieť pri komunikácii iba prostredníctvom hlasového spojenia (telefónna/rádiotelefónna komunikácia) a formou osobného pohovoru so skúšajúcim,
- b) komunikovať jasne a výstižne na všeobecné, konkrétne a pracovné témy,
- c) používať náležité komunikačné stratégie, rozlišovať a riešiť nesprávny výklad, príp. nesprávne pochopenie informácie vo všeobecnom alebo pracovnom kontexte (napr. schopnosť overiť, potvrdiť alebo objasniť si prijatú informáciu),
- d) relatívne ľahko a úspešne spracovať náročné jazykové úlohy predstavujúce zložité prípady alebo náhle a neočakávané zvraty v situáciách, ktoré môžu vzniknúť počas štandardných postupov v bežnej praxi, alebo riešiť komunikačné problémy, s ktorými sa v bežných pracovných situáciách nestretávajú, a
- e) používať dialekt alebo prízvuk zrozumiteľný pre leteckú komunitu.

2.1.2

- a) Preskúšanie by malo preukázať schopnosť uchádzačov používať
  - štandardnú rádiotelefónnu frazeológiu a zároveň
  - jasnú a zrozumiteľnú reč v situáciách, kedy štandardná frazeológia nemôže vystihovať zamýšľaný obsah témy.
- b) Preskúšanie by malo zahŕňať
  - hlasovú komunikáciu a/alebo komunikáciu pri osobnom pohovore so skúšajúcim a
  - komunikáciu na všeobecné, konkrétne a pracovné témy.

- c) Uchádzači by mali preukázať jazykovú schopnosť v jednaní pri náhlych a neočakávaných zvratoch v rôznych situáciách, a tiež schopnosť rozlišovať a riešiť nesprávny výklad, príp. nesprávne pochopenie informácie vo všeobecnom alebo pracovnom kontexte.
- d) Preskúšanie musí preveriť schopnosť uchádzačov hovoriť a rozumieť anglickému jazyku. Celkové preskúšanie jazykovej spôsobilosti nesmie byť zamerané iba na preskúšanie anglickej gramatiky, čítania a písania. Pri preskúšaní dochádza síce k ich vedľajšiemu prevereniu, ale preskúšanie iba z týchto oblastí nie je postačujúce a akceptovateľné pre tento účel. Taktiež nie je akceptovateľné preskúšanie iba z rádiotelefónnej frazeológie. Písomné testy (tzv. „paper and pencil tests“) nie sú akceptovateľné pre preskúšanie jazykovej spôsobilosti.

2.1.3 Preskúšanie by malo preveriť jazykové skúsenosti uchádzačov v týchto oblastiach:

- a) Výslovnosť
- do akej miery je výslovnosť, prízvuk, rytmus a intonácia ovplyvnená materským jazykom uchádzača a
  - do akej miery zasahujú do jeho ľahkého a prirodzeného chápania.
- b) Vetná skladba
- schopnosť uchádzača používať základnú a zloženú gramatickú skladbu viet a
  - do akej miery chyby uchádzača zasahujú do zmyslu toho, čo chce vyjadriť.
- c) Slovná zásoba
- presnosť a rozsah používanej slovnej zásoby uchádzača a
  - jeho schopnosť opísať inými slovami (parafrázovať) výraz, na ktorý nepozná správny termín.
- d) Plynulosť reči
- tempo,
  - váhavosť,
  - sledovanie, či sa uchádzač opakuje alebo hovorí spontánne a
  - používanie rečníckych zvrátov a spojení.
- e) Chápanie
- všeobecných, konkrétnych a pracovných tém a
  - keď sú uchádzači konfrontovaní s jazykovým alebo situačným problémom alebo neočakávaným zvratom situácie.

Poznámka: Prízvuk alebo niekoľko druhov prízvukov, ktoré sa použijú počas preskúšania, musia byť dostatočne zrozumiteľné pre uchádzačov z medzinárodnej leteckej komunity.

f) Interakcia

- výstižnosť odpovede (pohotovosť, bezprostrednosť, primeranosť, obsah),
- schopnosť iniciovať a udržiavať výmenu názorov a informácií,
- na všeobecné, konkrétne a pracovné témy,
- keď sa jedná o neočakávaný alebo náhly zvrät v situácii a
- schopnosť jednať pri nesprávnom výklade, príp. nesprávnom pochopení podanej informácie vo všeobecnom alebo pracovnom kontexte (napr. pri nezhodných alebo neúplných informáciách) takým spôsobom, že uchádzač si informáciu overuje, požaduje potvrdenie alebo požaduje opakované objasnenie.

Poznámka: Preskúšanie jazykových skúseností v uvedených oblastiach sa uskutočňuje s použitím stupnice jazykových znalostí ICAO.

2.1.4 Ak sa preskúšanie nevedie formou osobného pohovoru medzi skúšajúcim a uchádzačom, musí sa použiť vhodný typ techniky pre overenie schopnosti uchádzača počúvať a hovoriť, ktorý umožní vzájomnú súčinnosť (napr. simulovanie komunikácie medzi pilotom a riadiacim letovej prevádzky).

2.2 Základné pravidlá hodnotenia jazykovej spôsobilosti

2.2.1 Hodnotenie každého uchádzača sa vykonáva na základe jeho výkonu v každej zo 6 jazykových kategórií uvedených v stupnici jazykových znalostí ICAO (výslovnosť, vetná skladba, slovná zásoba, plynulosť, chápanie, interakcia). Uchádzač musí preukázať úroveň minimálne 4 vo všetkých jazykových kategóriách.

2.2.2 Výsledné ohodnotenie je najnižšie dosiahnuté bodové ohodnotenie, tzn. že hodnotenie sa riadi princípom, ak uchádzač dosiahne pri hodnotení z niektorej časti preskúšania úroveň 1, 2 alebo 3 podľa stupnice jazykových znalostí ICAO, uchádzač NEVYHOVEL.

2.2.3 Pri opakovanom pokuse preskúšania jazykovej spôsobilosti uchádzač musí splniť všetky časti preskúšania, nie je akceptovateľné preskúšanie iba tej časti, v ktorej predtým uchádzač dosiahol úroveň nižšiu, ako je požadovaná úroveň 4.

2.3 Požiadavky schvaľovacieho procesu na Inštitúciu (LAB)

2.3.1 Preskúšanie v organizácii, ktorá nie je schválená ako Inštitúcia (LAB) s použitím bežných skúšobných testov, nie je pre letecký úrad akceptovateľné. Bežné skúšobné testy môžu slúžiť iba pre prvotné preskúšanie (napr. interné preskúšanie pilotov v konkrétnej organizácii), pri ktorom sa zisťuje predbežná jazyková spôsobilosť uchádzačov. V procese odborného preskúšania jazykovej spôsobilosti je nevyhnutné preskúšať uchádzačov prostredníctvom testov vytvorených konkrétne na účel preskúšania jazykovej spôsobilosti leteckého personálu.

- 2.3.1 Letecký úrad môže konať v prípade záujmu organizácie uchádzajúcej sa o vykonávanie preskúšania jazykovej spôsobilosti na základe písomnej žiadosti doručenej leteckému úradu. Letecký úrad následne vyzve organizáciu, aby predložila doklady a dokumenty podľa zaslaného zoznamu. Požadované doklady a dokumenty sa musia predložiť ako originály alebo úradne overené kópie, pokiaľ nie je uvedené inak.
- 2.3.2 V prípade, ak predložené doklady a dokumenty nespĺňajú svojím obsahom alebo formou požiadavky leteckého úradu, alebo bolo zistené, že organizácia nepredložila všetky požadované doklady a dokumenty, letecký úrad vyzve organizáciu na ich doplnenie alebo úpravu v stanovenom termíne. Ak organizácia nepredloží požadované doklady a dokumenty v stanovenom termíne, letecký úrad nebude ďalej v tejto veci konať.
- 2.3.3 Letecký úrad po splnení požadovaných podmienok schvaľovacieho procesu vystaví organizácii Rozhodnutie a vydá Osvedčenie o schválení Inštitúcie (LAB).
- 2.3.4 Letecký úrad si vyhradzuje právo na zmenu/úpravu/doplnenie požiadaviek týkajúcich sa preskúšania jazykovej spôsobilosti leteckého personálu podľa požiadaviek ICAO vzhľadom na neustále sa vyvíjajúci proces.
- 2.3.5 Proces preskúšania jazykovej spôsobilosti musí byť nezávislý od jazykového výcviku za účelom zaistenia nestranného procesu preskúšania a hodnotenia, tzn. že nominované osoby nesmú skúšať alebo hodnotiť tých uchádzačov, ktorých pripravovali počas jazykového výcviku (na dosiahnutie požadovanej úrovne jazykovej spôsobilosti), ak bol poskytnutý. Túto požiadavku musí splniť každá organizácia uchádzajúca sa o schválenie ako Inštitúcia (LAB) a letecký úrad bude požadovať, aby postup plnenia tejto požiadavky mala organizácia zapracovaný do svojho interného manuálu, prípadne iného dokumentu vytvoreného na tento účel.

2.4 Zápis dosiahnutej úrovne jazykovej spôsobilosti do preukazu spôsobilosti

- 2.4.1 Na základe úspešného ukončenia preskúšania jazykovej spôsobilosti a predložení *Potvrdenia o preskúšaní jazykovej spôsobilosti* letecký úrad zapíše do preukazu spôsobilosti pilota alebo do preukazu spôsobilosti riadiaceho letovej prevádzky dosiahnutú úroveň jazykovej spôsobilosti a dátum platnosti dosiahnutej úrovne.
- 2.4.2 Letecký úrad stanovil počet možných opakovaní pre uchádzačov preskúšania jazykovej spôsobilosti nasledovne:
1. Po prvom neúspešnom absolvovaní preskúšania – 2 opravné termíny.
  2. Po treťom neúspešnom absolvovaní preskúšania – dodatočný výcvik na dosiahnutie úrovne 4.

Poznámka: Uchádzač je povinný predložiť Potvrdenie o absolvovaní dodatočného výcviku Inštitúcii (LAB) pred prihlásením sa na opakované preskúšanie. Letecký úrad

nestanovuje dobu trvania dodatočného výcviku a dobu, kedy môže uchádzač najskôr absolvovať opakované preskúšanie a to z dôvodu individuálneho prístupu/možností k štúdiu u každého uchádzača.

- 2.4.3 Letecký úrad nezapíše uchádzačovi do preukazu spôsobilosti pilota alebo do preukazu spôsobilosti riadiaceho letovej prevádzky dosiahnutú úroveň jazykovej spôsobilosti, ak neabsolvoval preskúšanie jazykovej spôsobilosti alebo preskúšanie ukončil neúspešne v termíne do 5. marca 2008 a oprávnenia vyplývajúce z jeho preukazu spôsobilosti mu budú pozastavené vzhľadom na činnosť v medzinárodnej leteckej doprave.

2.5 Postup v prípade použitia nepovolených pomôcok

- 2.5.1 Uchádzač, ktorý počas preskúšania dokázateľne podvádza, nesmie byť pripustený k ďalšiemu preskúšaniam v priebehu 6 mesiacov od incidentu.
- 2.5.2 Ak by sa uchádzač pokúsil absolvovať preskúšanie v inej Inštitúcii (LAB) v priebehu 6-mesačného zákazu napriek tomu, že je o tomto postihu informovaný a preskúšanie by úspešne absolvoval, letecký úrad neakceptuje platnosť takéhoto preskúšania a nezapíše do preukazu spôsobilosti dosiahnutú úroveň jazykovej spôsobilosti a dátum platnosti dosiahnutej úrovne. V prípade nedodržania podmienok 6-mesačného zákazu sa bude takéto konanie uchádzača riešiť individuálne.

2.6 Postup odvolania

- 2.6.1 Odvolacím orgánom v prípade odvolania sa voči záverom preskúšania je Odvolacia komisia Leteckého úradu Slovenskej republiky (ďalej odvolacia komisia), ktorá je vymenovaná riaditeľom leteckého úradu konkrétne na tento účel.
- 2.6.2 Uchádzač, ktorý nesúhlasí s výsledkom preskúšania, sa môže odvolať voči záverom preskúšania písomnou formou na adresu leteckého úradu do 30 dní odo dňa doručenia *Potvrdenia o preskúšaní jazykovej spôsobilosti*.

2.7 Výnimky

Výnimky vzhľadom na požiadavku preskúšania jazykovej spôsobilosti podľa požiadaviek ICAO neboli určené.